

Znaki za okolje

Pri okoljskih zahtevah naročnik lahko zapiše, naj ponudnik k ponudbi priloži potrdilo - med drugimi-, da ima blago znak za okolje tipa I, iz katerega izhaja, da blago izpolnjuje zahteve.

V okviru okoljskega označevanja je uveljavljen pristop življenjskega kroga izdelka, ki zagotavlja, da izdelke proizvedejo, uporabljajo in odlagajo na trajnosten in okolju prijazen način. Obstaja več kot 450 oznak v 197 državah in v 25 industrijskih panogah, ki so predstavljeni v [globalnem indeksu](#). V Evropi so najbolj prepoznavni znaki EU Ecolabel (Marjetica), Blue Angel, Nordic Swan, Fair Trade, FSC, PEFC, FLEGT, ekološka pridelava hrane ipd. [Tukaj](#) (str. 96) je dostopen opis nekaterih najpogostejših znakov.

Po klasifikaciji ISO obstajajo tri vrste sistemov okoljskega označevanja:

- **Znak tipa I** (SIST EN [ISO 14024](#)): ta skupina označuje izdelke, ki temeljijo na presoji okoljskih vplivov življenjskega kroga izdelka. Okoljske zahteve je postavil neodvisni organ, spremljajo pa jih z revizijskim postopkom. Preglednost in verodostojnost zagotavlja certificiranje zunanjega neodvisnega preveritelja. V to kategorijo sodi večina obstoječih uradnih nacionalnih in večnacionalnih shem znakov za okolje v Evropi (EU marjetica, Modri Angel, Nordijski labod). Znak za okolje je prostovoljno pridobljena oznaka, ki jo potrdi tretja stranka in temelji na multiplikativnih okoljskih zahtevah ter na znanstveno pridobljenih podatkih (LCA).
- **Znak tipa II** (SIST EN [ISO 14021](#)): v tej skupini so informativne okoljske izjave oz. prostovoljne deklaracije. Te oznake so okoljske izjave o blagu, ki jih navedejo proizvajalci, uvozniki in distributerji. Izjave niso neodvisno preverjene, ne uporabljajo vnaprej določenih in sprejetih meril za referenco, zato so med tremi vrstami tu opisanih okoljskih oznak najmanj verodostojne.
- **Znak tipa III** (SIST EN [ISO 14025](#)) ne podajajo nobene izjave o okoljski kakovosti izdelka, temveč potrošnika zgolj obveščajo o vplivih izdelka na okolje. Določenemu izdelku so na osnovi metod LCA podeljene »točke« za nekatere okoljske vplive. Okoljsko oceno izda certifikacijska agencija in temelji na številnih kazalnikih okoljske uspešnosti (EPI), npr. na porabi energije, izpušnih v zrak, vodo itd. Kupcu to omogoča, da primerja pridobljene točke različnih izdelkov in izbere tiste z najboljšo oceno. Pogosto se znaki tipa III uporabljajo za gradbene materiale in izdelke.

Živila

Znak EU za ekološko kmetijstvo nudi zagotovilo porabnikom o izvoru in kakovosti hrane in pijače, ki jo kupijo. Znak EU na katerem koli proizvodu jamči skladnost proizvoda z [Uredbo EU o ekološkem kmetijstvu](#). Pri ZeJN je v primeru nakupa ekoloških živil navedba o znaku obvezna.

Les

Oznake za les dokazujejo, da les in lesni izdelki izvirajo iz gozdov, v katerih gospodarijo trajnostno v skladu z mednarodno priznanimi standardi. Na globalni ravni lahko take oznake nosijo znaki Programa za odobritev certificiranja gozdov (PEFC) in [Forest Stewardship Council](#) (FSC), na regionalni in nacionalni ravni so to nalepke Pobuda za trajnostno gospodarjenje z gozdovi (SFI) ter malezijski certifikacijski sistem za les (oba mednarodno priznana s strani PEFC) ali pa indonezijski znak za okolje Lembaga (LEI). FSC podeljuje tri vrste certifikatov: za lesna vlakna, ki izvirajo iz trajnostnih virov, za reciklirana lesna vlakna in za mešanico obeh.

Akcijski načrt [EU FLEGT](#) je bil sprejet leta 2003. FLEGT pomeni uveljavljanje gozdarske zakonodaje, upravljanja in trgovanja. Cilj te pobude je zmanjšati nezakonito sečnjo s krepitvijo trajnostnega in zakonitega gospodarjenja z gozdovi, izboljšanje upravljanja in spodbujanje trgovine z zakonito pridobljenim lesom.

Uredba EU o lesu (angl. Timber Regulation), ki je bila objavljena 3. marca 2013, dobaviteljem v Evropi prepoveduje trgovanje z nezakonito posekanim lesom in lesnimi izdelki, pridobljenimi iz nezakonito pridobljenega lesa. Uredba je del akcijskega na črta EU za FLEGT. V veljavo je stopila julija 2013.